

Дәйексөз және Дереккөздер тізімі

Ұсынылған қолжазбалардағы дәйексөздер, дереккөздерге сілтемелер және дереккөздердің сипаттамасы MLA (Modern Language Association) стиліне сәйкес жүзеге асырылады. Бұл формат гуманитарлық ғылымдарда, тілдер білімінде және әдебиетте дереккөздерді жазу және құжаттау үшін, сондай-ақ мәдениеттану мен сабақтас пәндерде кеңінен қолданылады.

Авторлар мен рецензенттерге ыңғайлы болу үшін *Saryn* журналының редакциясы мәтін ішіндегі сілтемелерді, Дереккөздер тізімі мен References, сондай-ақ кестелер, суреттер, ноталық партитуралар сияқты қосымша материалдарды ресімдеу бойынша келесіні ұсынады.

ДЕРЕККӨЗДЕР МЕН СІЛТЕМЕЛЕР ТІЗІМІНДЕГІ ЖАЛПЫ ДӘЙЕКСӨЗ ЕРЕЖЕЛЕРІ ЖӘНЕ REFERENCES

1. Қазақ және орыс тілдеріндегі мақалалар үшін екі блок рәсімделеді – Дереккөздер тізімі және References. Ағылшын тіліндегі жұмыстар үшін – тек References.
2. Дереккөздер тізімі латын, одан кейін кириллицамен жазылған дереккөздерден бастап түпнұсқа тілдерде алфавиттік ретпен берілуі қажет. Нөмірлеу жоқ.
3. Қазақ және орыс тілдеріндегі мақалалардағы References Дереккөздер тізімінен кейін орналастырылады және толығымен латын қарпімен рәсімделеді (транслитерация жасалынады).
4. Дереккөздер тізімінде кітаптың, монографияның немесе оқулықтағы беттердің жалпы саны көрсетіледі, ал References-те – көрсетілмейді.
5. DOI болған жағдайда міндетті түрде көрсетілуі керек.
6. Онлайн-дереккөзге белсенді сілтемені толық URL) және кіру күнін көрсетуді ұмытпаңыз.
7. Қажет болған жерде көлбеу және жартылай қалың қаріпке, сондай-ақ аралықтары, сызықша, сызықтарды қолдануда мұқият назар аудару керек. Сызық беттер ауқымы көрсетілген жағдайда, сонымен қатар – жылдар, ғасырлар арасында (сандар арасында бос орынсыз) және тыныс белгілерінің ережелерінде қарастырылған басқа жағдайларда қолданылады. Сызықша қазақ, орыс, ағылшын тілдерінің емле ережелеріне сәйкес байланыстырушы белгі ретінде пайдаланылады.
8. Дереккөздерді дайындау кезінде сілтеме жасалған авторлардың аты-жөнін ашып, оларды толық көрсету қажет.
9. Авторлардың тегі мен аттарын транслитерациялау кезінде оларды транслитерацияланған (E. Fisher-Lichte, P. Paci, F. Nitsche) емес, түпнұсқа емледе (E. Fisher-Lichte, P. Davis, F. Nietzsche) беру керек.

a) *Saryn* журналы BSI кодтауында автоматты транслитерацияны қолданады (мысалы, translit.site/en/type/bsi сайтында). Кириллицада жазылған славян емес дереккөздерді автоматты түрде транслитерациялау кезінде арнайы таңбалардың транслитерациясына ерекше назар аудару керек.

Қазақ тілінің транслитерациялық таңбаларын қоюға арналған кесте:

Қазақша	Ә ә	Ғ ғ	Һ һ	Қ қ	Ң ң	Ө ө	Ү ү	Ұ ұ	І і
ISO 9-95	Á á	Ġ ġ	Ң ң	Қ қ	Ң ң	Ô ô	Û ù	Û ù	ì ì

b) References бөліміндегі библиографиялық сипаттамада ағылшын тілінде емес дереккөздер үшін жақшаның соңында түпнұсқа тілі көрсетіледі.

c) Библиографиялық сипаттамалардағы барлық қызметтік белгілер, соның ішінде қысқартылған белгілер ағылшын тіліндегі аудармада беріледі: редактор – editor, ред. – ed., б. – p. (бет – page), (том – volume), № – no. (нөмір – number), датасы көрсетілмейді – n.d. (no date), жарияланған жері көрсетілмейді – n.p. (no place), беттеу жоқ – n.pag. (no pagination) және тағыда басқа.

Транслитерация және References бөліміндегі библиографиялық сипаттамалардың дұрыс безендіруіне мысал

Дереккөздер тізіміндегі түпнұсқа:

Жұбанов, Ахмет. *Ән күй сапары*. Алматы, Ғылым, 1976, 478 б.

References:

Zhubanov, Akhmet. *Ān kùì sàpary [A Journey through Songs and Kyuis]*. Almaty, Gylym, 1976. (In Kazakh)

Мәтіндегі дереккөзге сілтемелер

MLA форматындағы дереккөзге мәтін ішіндегі сілтемелер жақшаға алынады және автордың тегін (егер ол мәтінде аталмаса) және материалды табуға болатын бет(тер) нөмірін қамтиды. Төменде MLA форматындағы мәтін ішіндегі дәйексөздердің мысалдары берілген:

Мәтінде авторды атағанда:

Беляевке айтуынша, бұл мәселені зерттеген кейбір ғалымдар сол аспаптардың халықтық өлшемін сантиметр, миллиметр және дюймге аударды (10).

Мәтінде авторды атамағанда:

Бұл мәселені зерттеген кейбір ғалымдар сол аспаптардың халықтық өлшемін сантиметр, миллиметр және дюймге аударды (Беляев 10).

Екі авторы бар дереккөзге сілтеме жасаған жағдайда:

Сергей Семаков және Ирина Семакова: «1917 жыл төңкерісінен кейін Кеңес өкіметінің жетекші идеологиялық қызметкерлері мен музыканттардың назары еңбекшілерді ұжымдық музыкалық қызметке жаппай тарту мәселесіне аударылды. Осы орайда оркестрлік және хор музыкалық практикасы басты назарда болды», – деп жазады (274).

«1917 жыл төңкерісінен кейін Кеңес өкіметінің жетекші идеологиялық қызметкерлері мен музыканттардың назары еңбекшілерді ұжымдық музыкалық қызметке жаппай тарту мәселесіне аударылды. Осы орайда оркестрлік және хор музыкалық практикасы басты назарда болды» (Семаков және Семакова 274).

Екіден көп авторлары бар дереккөзге сілтеме жасаған жағдайда:

Қазақ халқының дәстүрлі мәдениетінің ықпалының кеңею динамикасы «Қазақстанның графикасы мен комиксіндегі ұлттық фольклорды жаңарту» мақаласында көрсетілген (Шарипова және т. б. 101).

Әртүрлі авторларға сілтеме жасаған жағдайда:

Кәсіби мұражайтану әдебиеттерінде 1934 жылынан 1941 жылына дейін Өнер мұражайы бұрынғы зауыт-асхана ғимаратында орналасқан делінген (Круковская 13; Файзиева 33).

Дереккөздің авторы болмаса:

(Түркістан авангарды 200)

Тегі бірдей бірнеше автор болса, онда атының бас әріптері қосылады:

(В. Даль 54) және (Р. Даль 54).

Бір автордың бірнеше жұмысына сілтеме жасағанда мәтінге тақырыптың қысқартылған нұсқасын қосыңыз:

Егер екі кітапқа сілтеме жасалса:

(Захаров, *Записки балетмейстера* 54)
(Захаров, *Сочинение танца* 237)

Егер екі мақалаға сілтеме жасалса:

(Ахмедова, «Узбекистанский авангард» 140–152)
(Ахмедова, «Живопись Центральной Азии XX века» 124)

Мұрағаттық материалдарға сілтеме жасағанда міндетті түрде Қордың / файлдың, тізімдеменің / папканың, сақтау бірлігінің / нөмірдің, парақтың / беттің және т. б. нөмірлерін көрсету керек.

Қуәліктер. З. Жәкішеваның Қ. Қасымов туралы құжаттардың папкасы. Алматы қаласының мемлекеттік архиві, Алматы. Қор 435, тізімдеме 26, іс 1, 4 б.

Дереккөздер тізімін және References безендіру түрлері

МҰРАҒАТ МАТЕРИАЛДАРЫ:

- Дереккөздер тізімі** *Протокол совещания Комиссии музыкальных работников о работе мастера по казахским народным инструментам тов. Касымова Камара от 5 ноября 1939 г. Председатель комиссии Б. Ерзакович. Казахская государственная филармония имени Джамбула. ЦГА РК, Алматы. Фонд 435, опись 1, дело 26. [Музыкалық қызметкерлер комиссиясы кеңесінің қазақ халық аспаптары шебері Қасымов Қамардың жұмысы туралы 1939 жылдың 5 қарашасындағы хаттамасы. Комиссия төрағасы Б. Ерзакович. Жамбыл атындағы Қазақ мемлекеттік филармониясы. ҚР Орталық Мемлекеттік архиві, Алматы. Қор 435, тізімдеме 1, іс 26. (Орысша)*
- References** *Minutes of the Commission of Musical Workers Meeting on the Activity of the Kazakh Folk Instrument Artisan, Comrade Kassymov Kamar, dated November 5, 1939. Chairman of the Commission B. Yertzakovich. Dzhambul Kazakh State Philharmonic. Central State Archive of the Republic of Kazakhstan, Almaty. Fund 435, Inventory 1, File 26. (In Russian)*

КІТАП, МОНОГРАФИЯ, ОҚУ ҚҰРАЛЫ:

- Дереккөздер тізімі** Жұбанов, Ахмет. *Ән күй сапары*. Алматы, Ғылым, 1976, 478 б.
- Оразбаева, Раушан. *Аққулар сазы. Оқу-әдістемелік құрал*. Алматы, Өнер, 2018, 174 б.
- Нұров, Қанат. *Kazakhstan: ұлттық идея және дәстүрлер*. Қазақ тіліне аударған Әуезхан Қодар. Алматы, «Аспандау» қоры, 2014, 585 б.
- Нұрбаев, Әзікен, редактор. *Халық әндері мен халық композиторларының әндері*. 2 томдық. Том 1, Алматы, Өнер, 1990, 320 с.
- Бәделхан, Айтжан, және Жәкішева Зәбира. *Қамар Қасымов*. Павлодар, ЭКО ҒӨФ, 2004, 206 б.
- Жуйкова, Людмила, және т. б. *Наш Александр Селезнев [Біздің Александр Селезнёв]*. 3-ші баспа, түзетілді және толықтырылды, Санкт-Петербург, Лань; Планета музыки, 2020. (Орысша)
- Түрік поэзиясы*. Редактор Бауыржан Жақып. Алматы, Қазақ энциклопедиясы, 2012, 400 б.
- References** Zhubanov, Akhmet. *Ān kùì sàpary [A Journey through Songs and Kuis]*. Almaty, Gylym, 1976. (In Kazakh)
- Orazbayeva, Raushan. *Aққular sazy. Оқу-әдістемелік құрал [Swan Melodies: Educational and Methodical Guidelines]*. Almaty, Oner, 2018. (In Kazakh)
- Nurov, Kanat. *Қазақстан: ұлттық идея және дәстүрлер [Kazakhstan: National Idea and Traditions]*. Trans. to Kazakh by Auezkhan Kodar, Almaty, "Aspandau" foundation, 2014. (In Kazakh)
- Nurbayev, Aziken, editor. *Halyқ әндері мен halyқ kompozitorlarynyñ әндері. 2 tomдық [Kazakh Songs and Songs of Folk Composers. 2 Volumes]*. Vol. 1, Almaty, Oner, 1990. (In Kazakh)
- Badelkhan, Aitzhan, and Zabira Zhakisheva. *Қамар Қасымов [Kamar Kassymov]*. Pavlodar, ECO, 2004. (In Kazakh)
- Zhuikova, Lyudmila, et al. *Nash Aleksandr Seleznyov [Our Alexander Seleznyov]*. 3rd ed., rev. and add., St. Petersburg, Lan'; Planeta muzyki, 2020. (In Russian)
- Turkish Poetry*. Edited by Baurzhan Zhakyp. Almaty, Kazak entsiklopediyasy, 2012. (In Kazakh)

КІТАПТАҒЫ МАҚАЛА:

- Дереккөздер тізімі** Қаратаев, Мұхаметжан. «Ұлылықтың үлгісі». *Ғабиден Мұстафин туралы естеліктер*. Құрастырылған Жанар Мұстафина және Ахат Жақсыбай. Алматы, Білім, 2005, 21–26 б.
- Арановский, Марк. «Тезисы о музыкальной семантике». [«Музыкалық семантика туралы тезистер»]. Марк Арановский. *Музыкальный текст: структура и свойства [Музыкалық мәтін: құрылымы мен қасиеттері]*. Москва, Композитор, 1998, 315–342 б. (Орысша)
- References** Karatayev, Mukhamedzhan. “Ülylyktyñ ùlgisi.” [“The Majestic Image.”] *Gabiden Mústafin turaly estelikter [Memories of Gabiden Mustafin]*. Compiled by Zhanar Mustafina and Akhat Zhaksybai. Almaty, Bilim, 2005, pp. 21–26. (In Kazakh)
- Aranovsky, Mark. “Tезisы о музыкальной семантике.” [“Theses on Musical Semantics.”] *Mузыкальный текст: структура и свойства [Musical Text: Structure and Properties]* by Mark Aranovsky. Moscow, Kompozitor, 1998, pp. 315–342. (In Russian)

ЖИНАҚ, ҰЖЫМДЫҚ МОНОГРАФИЯ, КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ:

- Дереккөздер тізімі** «Орта ғасырдағы қазақ музыкасы». *Қазақ музыкасы. Антология*. 5 томдық, 2 том. Бас редактор Темірақын Жақып. Алматы, ҚАЗАқпарат, 2005, 514 б.
- Мусагулова, Гульмира. «Өзбекстан қазақтарының музыкалық өнері». *Шетел қазақтары өнері: музыка мәдениеті. Ұжымдық монография. 1 кітап*. Алматы, Эльдorado, 2014, 424 б.
- Аязбаева, Айнұр, және Төлепберген Тоқжанов. «Күйші Жаманқара». *XXI Ғасырдың музыкалық мәдениетіндегі тұлға – жанр – дәстүр*, Құрманғазының шығармашылығына арналған Халықаралық ғылыми конференция материалдары. 24 қараша 2023, Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы. Құрастырушы редактор Марлена Койлыбаева және т. б., Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы, 2023, 53–58 б.
- References** “Orta ғасырдағы қазақ музыкасы”. [“Kazakh Music of Middle Ages.”] *Қазақ музыкасы. Antologiya [Kazakh Music. Anthology]*. 5 volumes, vol. 2. Chief editor Temirakyn Zhakup. Almaty, KAZAQPARAT, 2005. (In Kazakh)
- Mussagulova, Gulmira. “Özbekstan қазақтарының музыкалық өнері.” [“Musical Art of Kazakhs in Uzbekistan.”] *Shetel қазақтары өнері: музыка мәдениеті. Ұжымдық монография. 1 кітап. [Art of Foreign Kazakhs: Culture of Music. Collective monograph. Book 1]*. Almaty, Eldorado, 2014. (In Kazakh)
- Ayazbayeva, Ainur, and Tolepbergen Tokzhanov. “Kuishy Zhamankara”. *Personality – Genre – Tradition in the Musical Culture of the XXI century*, Proceedings of the International Scientific and Practical Conference dedicated to Kurmangazy. 24 November 2023, Kurmangazy Kazakh National Conservatory. Edited by Marlena Koilybayeva et al. Almaty, Kurmangazy Kazakh National Conservatory, 2023, pp. 53–58.

ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛ:

- Дереккөздер тізімі** Недлина, Валерия. «“Аққулар сазы”: Раушан Оразбаеваның қобыз дәстүрін сақтауға және дамытуға қосқан үлесі». *Saryn*, т. 11, № 2, 2023, 81–89 б. DOI: 10.59850/SARYN.2.11.2023.24.
- Джумабаев, Асет, және Айжан Бердібай. «Құрманғазы атындағы қазақ ұлттық халық аспаптар оркестрінің музыкалық шебері – Қамар Қасымов». *Saryn*, т. 12, № 2, 2024, 54–74 б. DOI: 10.59850/SARYN.2.12.2024.180.
- Саурықов, Ерболат, және т. б. «Ш. Айтматов және Ш. Мұртаза: ой-таным үндестігі». *Keruen*, т. 74, № 1, 2022, 103–113 б. DOI: 10.53871/2078-8134.2022.1-07.
- References** Nedlina, Valeriya. ““Aққular sazy” (“Swan Melodies”): Raushan Orazbayeva’s Contribution to the Preservation and Development of the Kobyz Tradition”, *Saryn*, vol. 11, no. 2, 2023, pp. 81–89. DOI: 10.59850/SARYN.2.11.2023.24. (In Kazakh)
- Jumabayev, Asset, and Aizhan Berdibay. “Kamar Kassymov, a Musical Instruments Artisan for the Kurmangazy Kazakh National Orchestra of Folk Instruments.” *Saryn*, vol. 12, no. 2, 2024, pp. 54–74. DOI: 10.59850/SARYN.2.12.2024.180. (In Kazakh)
- Saurykov, Erbolat, et al. “Sh. Aitmatov and Sh. Murtaza: Harmony of Thought and Knowledge”. *Keruen*, т. 74, № 1, 2022, 103–113 б. DOI: 10.53871/2078-8134.2022.1-07. (In Kazakh)

АВТОРЕФЕРАТТАР ЖӘНЕ ДИССЕРТАЦИЯЛАР:

- Дереккөздер тізімі** Нуржан, Коңрбаев. *Әлихан Бөкейхан еңбектеріндегі қазақ этнографиясы*. 2022. Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті, PhD дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация, 168 б.
- References** Konrbayev, Nurzhan. *Ālihan Bōkeihan eñbekterindegi қазақ etnografiyası. [Kazakh Ethnography through Alikhan Bokeikhan's Works]*. 2022, L.N. Gumilyov Eurasian National University, PhD thesis. (In Kazakh)

ГАЗЕТТЕГІ МАҚАЛА:

- Дереккөздер тізімі** Құдайбергенова, Назгүл. «Ақсарбас». *Ана тілі*, 25 ақпан 2021, 10 б.
Құттымұратұлы, Қазбек. «Сиқырлы сызықтар әлемі». *Егемен Қазақстан*, 31 желтоқсан 2024, egemen.kz/article/379056-siqyrly-syzyqtar-alemi. Қарастырылған мерзімі 6 қаңтар 2025.
- References** Kudaibergenova, Nazgul. "Aqsarbas." ["Aksarbas."] *Ana tili*, 25 February 2021, p. 10.
Kuttymuratuly, Kazbek. "Sikyryly syzyqtar әlemi." ["The Wonder Lines World."] *Egemen Kazakhstan*, 31 December 2024, egemen.kz/article/379056-siqyrly-syzyqtar-alemi. Accessed 6 January 2025.

СҰХБАТ:

- Дереккөздер тізімі** Молдалім, Тоғжан. Анвара Садықовамен сұхбат. Алматы–Астана, 3 наурыз 2024. Т. Молдалім жеке мұрағатынан.
- References** Moldalim, Togzhan. Conversation with Anvara Sadykova. Almaty–Astana, 3 March, 2024. Personal archive of T. Moldalim. (In Russian)

ҚОЙЫЛЫМДАР, КӨРКЕМ ЖӘНЕ ДЕРЕКТІ ФИЛЬМДЕР:

- Дереккөздер тізімі** *Чайковский, Петр. «Аққу көлі»*. Балетмейстер Вацлав Рейзингер, 1877. Орталық мемлекеттік әдебиет және өнер мұрағаты, Мәскеу. Қор 4, тізімдеме 5, литера 4. (Орысша)
Армандар. Режиссерлер Акира Куросава және Исиро Хонда, Warner Bros, 1990.
Давлетбеков, Хаким, режиссер. *Деректі фильм*. Алматы көркем сурет және хроникалық киностудиясы, 1949 ж. Орталық мемлекеттік кино және фото құжаттар мұрағаты, № 194.
- References** *Tchaikovsky, Pyotr. «Swan Lake»*. Choreographer Václav Reisinger, 1877. Central State Archive of Literature and Art, Moscow. Fund 4, Inventory 5, Letter 4. (In Russian)
Dreams. Directed by Akira Kurosawa and Ishiro Honda, Warner Bros, 1990.
Davletbekov, Hakim, director. *Documentary*. Alma-Ata Feature and Documentary Film Studio, 1949. Central State Archive of Film and Photo Documents and Sound Recordings of the Republic of Kazakhstan, no. 194.

Электрондық дереккөздер

Зерттеуде пайдаланылған электрондық дереккөздің авторлығы немесе атауы мақаланың негізгі мәтінінде жақшада көрсетіледі. Дереккөздер тізімі мен References-те дереккөздің шығысына толық сілтеме беріледі.

АВТОРЫ КӨРСЕТІЛГЕН:

- Дереккөздер тізімі** Қоржымбаев, Арман. «Мәдениет пен ақпарат саласындағы цифрландыру: Қазақстан үшін жаңа мүмкіндіктер» *DKN World News*, 6 ақпан 2025, dknews.kz/kz/kazak-tilindegi-makalalar/351650-madeniet-pen-akparat-salasyndagy-cifrandyru. Қарастырылған мерзімі 8 ақпан 2025.
- Кэррик, Ричард. «Биге арналған музыканы жазу». *Беркли музыкалық колледжі*, college.berklee.edu/courses/cm-333. Қарастырылған мерзімі 24 наурыз 2024. (Ағылшынша)
- References** Arman, Korzhymbayev. "Mädeniet pen aқparat salasyndaғы tsifrandyru: Қазақстан üshin zhaңa мүmkindikter." ["Digitalization of Culture and Media: New Opportunities for Kazakhstan."] *DKN World News*, 6 Ferbruary 2025, dknews.kz/kz/kazak-tilindegi-makalalar/351650-madeniet-pen-akparat-salasyndagy-cifrandyru. Accessed 8 February 2024. (In Kazakh)
- Carrick, Richard. "Composing New Music for Dance." *Berklee College of Music*, college.berklee.edu/courses/cm-333. Accessed 24 March 2024.

АВТОРЫ КӨРСЕТІЛМЕГЕН:

- Дереккөздер тізімі** «Мақал-мәтелдер». *Soyle*, soyle.kz/proverbs. Қарастырылған мерзімі 19 маусым 2024.
- «Астана Опера» мемлекеттік опера және балет театры». *Qazaq Culture*, qazaqculture.com/kz/heritage/teatr/gosudarstvennyu-teatr-opery-i-baleta-astana-opera. Қарастырылған мерзімі 20 сәуір 2024.
- References** "Maқal-mätelder." ["Proverbs and Sayings."] *Soyle*, soyle.kz/proverbs. Accessed 19 July 2024.
- "The Astana Opera State Opera and Ballet Theater." *Qazaq Culture*, qazaqculture.com/heritage/teatr/gosudarstvennyu-teatr-opery-i-baleta-astana-opera. Accessed 20 April 2024.

YOUTUBE:

- Дереккөздер тізімі** «"Жас таланттар" Ахмет Жұбанов, Бибигул Төлегенова, Ермек Серкебаев». *YouTube*, жүктелді Qazaq Life, 20 маусым 2019, youtu.be/se_lvvWodEA?si=WzdEcor1iqlCuyS9. Қарастырылған мерзімі 25 шілде 2023.
- Гинаятова, Данагуль. «Қазақ халық аспаптар оркестрі – күйлер». *YouTube*, жүктелді @domyrakui8666, 4 желтоқан 2021, youtu.be/AjIRGY8YnsY?si=5FQF2Ye90Y0cN_oc. Қарастырылған мерзімі 25 сәуір 2023.
- References** "'Jas talanttär' Ahmet Jübanov, Bibigül Tölegenova, Ermek Serkebaev." ["'Young Talents' Akhmet Zhubanov, Bibibgul Tolegenova, Yermek Serkebayev." *YouTube*, uploaded by Qazaq Life, 20 June 2019, youtu.be/se_lvvWodEA. Accessed 25 July 2023.
- Ginayatova, Danagul. "Қазақ halyқ aspaptar orkestrі – küiler." ["Kazakh Orchestra of National Instruments – kuis."] *YouTube*, uploaded by @domyrakui8666, youtu.be/AjIRGY8YnsY. Қарастырылған мерзімі 25 сәуір 2023.

СУРЕТТЕР, КЕСТЕЛЕР, ДИАГРАММАЛАР ЖӘНЕ НОТАЛАР

Кестелер, диаграммалар, сызбалар	
Мәтінде	Осы күн Қазақстан композиторларының шығармаларына негізделген үш бөлімнен тұратын алғашқы концерттімен белгіленеді (1-ші кестеге қараңыз).
Қолтаңба мысалы	1-ші кесте. Қазақ композиторлары шығармаларының бірінші концертінің бағдарламасы. 1949. Дереккөз: Қазақстан Республикасының Орталық мемлекеттік кино- фотоқұжаттар мен дыбыс жазбалары мұрағаты, Алматы. 1823 қор, 1 тізімдеме, 130 іс, 14 топтама, 76 б.
Мәтінде	Төмендегі график (1-ші диаграмманы қараңыз) филармонияның концерттік репертуарына фортепианолық шығармаларды енгізу үдерісінің тұрақсыз динамикасын көрсетеді.
Қолтаңба мысалы	1-ші диаграмма. Жамбыл атындағы Қазақ мемлекеттік филармониясында фортепианолық шығармалардың (жеке) орындалу динамикасы.
Суреттер, фотосуреттер	
Мәтінде	Бұл қалып Павлодар қаласындағы Майра Шамсутдинова атындағы өлкетану мұражайының ішінде Қ. Қасымовқа жасалған арнайы бұрышта тұр (3-ші суретті қараңыз).
Қолтаңба мысалы	3-ші сурет. Қ. Қасымов жасаған домбыра мен қобыздың қалыбы. Павлодар қаласы, Майра Шамсутдинова атындағы ән шығармашылығының Мұражай-үйі қоры.
Ноталар	
Мәтінде	Мәтіндегі бұл әуен әр фильмде естіледі (2-ші мысалды қараңыз).
Қолтаңба мысалы	2-ші мысал. 2-ші мысал. «Австралия» әуенінің фрагменті. Дереккөз: Рамазанова, Земфира. Дауысқа және симфониялық оркестрге арналған ән (клавир). Мәскеу, Композитор, 2010, 20 б.
Қойылымдар және фильмдер	
Мәтінде	П. Чайковскийдің «Аққу көлі» қойылымы 1877 жылы керемет жетістікке жеткен жоқ (3-ші суретті қараңыз). К. Тарантино өзінің «Күн батқаннан таңға дейін» фильмінде жұлдыздар құрамын жинады (7-ші суретті қараңыз).
Қолтаңба мысалы	Рис. 3. П. Чайковскийдің «Аққу көлі» қойылымынан үзінді. Рис. 7. «Күн батқаннан таңға дейін» фильмінен кадр.